

ศีล-สมาธิ-ปัญญา...คืออะไร

● นำเสนอเมื่อ 11 ก.ค. 2552

'ศีล สมาธิ ปัญญา'...เป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญของพระพุทธศาสนา

พูดตามภาษาชาวบ้าน...

ศีล....ตรงกับคำว่าสะอาด, สมาธิ....ตรงกับคำว่าสงบ, และ
ปัญญา...ตรงกับคำว่าสว่าง ฟังดูเผินๆคล้ายจะเข้าใจง่ายๆ

ว่ามีศีล มีสมาธิก็จะเกิดปัญญา แต่ความจริงไม่ง่ายหรือตรง
ไปตรงมาอย่างที่คิด เพราะสามคำนี้ก็คือ 'แก่นพุทธศาสนา'

ต้องรู้ได้ด้วยการ 'ปฏิบัติ' ไม่ใช่การพูดหรือศึกษาตามทฤษฎี
ซึ่งเป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็น 'มรรคผลไปสู่ความพ้นทุกข์'

ดังที่เขียนไว้แล้วว่า'ศีล' เพียงห้าข้อก็ปฏิบัติกันยากเย็นแล้ว
'สมาธิ' มิใช่เพียงการนั่งหลับตา 'พุทธ-โธ' หรือ 'ยุกหนอ-

พองหนอ' แต่อย่างเดียว..ถ้าได้ปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอน
ก็จะบังเกิดผลแก่ผู้ปฏิบัติ จนถึงเกิดฌานต่างๆซึ่งเป็นเพียง

ผลที่ได้ในทางโลก 'ไม่ใช่ทางหลุดพ้น' ต้องปฏิบัติต่อไปด้วย
การพิจารณาเป็นวิปัสสนาจนถึงจุดหนึ่ง แล้วจึงจะเกิดปัญญา..

คือ ความรู้แจ้งในความหมายของพุทธศาสนา ไม่ใช่ปัญญา
หรือความรู้ที่ได้จากการเรียนการอ่าน หรือ 'การคิด' ที่เรา

เข้าใจ ผู้ที่มี 'ศีล' ที่ดีเท่านั้นจะสามารถปฏิบัติสมาธิวิปัสสนา

จนถึงจุดยอดแล้วจึงจะเกิด 'ปัญญา' คือการรู้จริงรู้แจ้ง

'ตามคำสอนของพระพุทธองค์' ....หลวงพ่อดู ธรรมปัญญา
เคยเปรียบเทียบไว้ว่า.....

'ศีล'....เปรียบเหมือนดินที่จะปลูกต้นไม้ ถ้าดินไม่ดี,ดินไม่มี
ต้นไม้ก็ขึ้นไม่ได้ ไม้่งอกงาม..

ต้นไม้คือตัว 'สมาธิ' ซึ่งถ้าปลูกขึ้น ก็ยังอาจถูกชอนไชจาก
แมลงต่างๆ ก่อนที่จะเกิดดอกออกผล..คือ 'ปัญญา' ในที่สุด...

บทความจากหนังสือ..."พระศาสนากับปัญญาชน ยุคปัจจุบัน"